

EU-kommissionens förslag på revidering av avfallsdirektivet

Er referens KN2023/03699

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Generella synpunkter

Vi har mottagit Klimat- och näringslivsdepartementets remiss av kommissionens förslag till revidering avfallsdirektivet (direktiv 2008/98).

Vi lämnar synpunkter utifrån vårt uppdrag. Våra synpunkter inskränker sig till att beröra två aspekter. Den första är kommissionens förslags påverkan på minskad administrativ börda för företag som handlar över gränserna på den inre marknaden. Den andra är förslaget påverkan på tillsynsmyndigheternas arbete vid transporter av avfall.

Utöver de synpunkter som ges i det följande har vi inga synpunkter på kommissionens förslag.

Minskad administrativ börda

Vi välkomnar att kommissionens förslag innehåller element som syftar till att minska den administrativa bördan för företag som säljer nyproducerade textilier, skor, m.m. i flera medlemsländer.¹ Med det system som föreslås är det dock inte klart att den administrativa bördan på sådana företag kommer att minska i någon större utsträckning. I praktiken kommer det sannolikt bli producentansvarsorganisationerna i varje medlemsstat som registrerar företagen i det nationella registret. Det innebär att varje producentansvarsorganisation som företaget är medlem i kommer efterfråga

¹ Se särskilt artikel 22 b, punkterna 1 och 5 läst tillsammans med artikel 22 c.

nödvändig information från varje företag för att kunna fullgöra skyldigheterna. Eftersom producentansvarsorganisationerna är nationella innebär det att företagen, trots att de inte behöver registrera sig, ändå måste sammanställa och ge ifrån sig information till flera olika aktörer.

Inom ramen för förordningen om en enda digital ingång² (eng. ”Single Digital Gateway,” SDG), arbetar kommissionen och medlemsstaterna på ett system för bevisutbyte en gång (Only-Once Technical System).³ Systemet syftar till att förenkla för företag och enskilda på så sätt att de kan begära att myndigheter delar intyg, dokument m.m. med varandra inom ramen för olika administrativa förfaranden, så att de enskilda inte behöver skicka in samma dokument flera gånger till myndigheter i olika medlemsstater.

En liknande lösning för registrering enligt avfallsdirektivet, där nationella myndigheter kan utbyta uppgifter som de redan har på begäran av textilproducenter, skulle kunna underlätta för textilproducenterna. Ett sådant system skulle möjliggöra att en textilproducent kan själv, utan hjälp av en producentansvarsorganisation, registrerar sig i ett land och sedan begär att övriga medlemsländer där denna placerar produkter på marknaden för första gången hämtar in nödvändiga uppgifter från den första medlemsstaten. För att uppfylla kraven i artikel 22 b 4 d) i förslagen kan samtliga producentansvarsorganisationer åläggas att med jämna mellanrum rapportera in vilka företag de har som medlemmar till den nationella myndigheten.

Tillsyn

Definitionen av avfall enligt avfallsdirektivet är till viss del subjektiv. Som avfall avses ”ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med”.⁴ Bedömningen av vad som är avfall kan därför vara mycket svår, särskilt när det gäller använda textilier.

Det framgår av skäl 31 i kommissionens förslag att kommissionen avser ta fram harmoniserade kriterier för när textilavfall upphör att vara avfall för återvunna och materialåtervunna textilier. Vi välkomnar denna ansats och anser att det är viktigt att sådana regler kommer på plats så snart som möjligt efter att tiden för införlivande gått ut och direktivet blivit tillämpligt i alla medlemsstater. Dock anser vi att det behövs ytterligare vägledning avseende vad som är avfall och inte.

I förslaget till ny artikel 22 d anges nämligen i punkt 7 att behöriga myndigheter ska kunna inspektera transporter av använda textilier m.m. som misstänks vara avfall. Inspektionen ska syfta till att säkerställa efterlevnaden av vissa uppräknade krav på journalföring och märkning. I punkt 10 samma artikel anges att de behöriga myndigheterna får debitera textilproducenter vissa kostnader, om den planerade transporten av använda textilier ”består av avfall”. Kostnaderna ska vara hänförliga till

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1724 av den 2 oktober 2018 om inrättande av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012. Se skäl 44 i förordningen.

³ Mer information systemet finns här: [OOTSHUB Home - OOTSHUB - \(europa.eu\)](https://www.eurostat.ec.europa.eu/en/infographic/infographic-single-digital-gateway)

⁴ Artikel 3.1 direktiv 2008/98.

analys, lagring m.m. av de produkter som ”misstänks vara avfall”. Det framgår inte hur bedömningen som ska ligga till grund för beslutet om inspektion ska göras, dvs. vilka faktorer som ska leda till misstanke om att det som transporteras är avfall.

Det är viktigt att de myndigheter som ska utöva tillsyn över transporter av använda textilier m.m. har tydliga riktlinjer att förhålla sig till vid bedömningen av om något är avfall eller inte. Sådana riktlinjer bör också vara desamma för hela EU, särskilt om de avser vilka typer av analyser som ska göras av använda textilier och andra produkter. Utöver de regler om sortering kommissionen ska ta fram och som syftar till att upphäva avfallsstatusen för sorterade textilier, bör det därför också tas fram gemensamma regler eller en gemensam vägledning för tillsynsmyndigheterna. Detta för att undvika fusk och bristande efterlevnad av reglerna och säkerställa en jämn spelplan för alla europeiska företag.

Ärendet har avgjorts av vikarierande enhetschefen Heidi Lund i närvaro av utredaren Hanna Pettersson, föredragande.

Stockholm som ovan

Heidi Lund

Vikarierande enhetschef

Hanna Pettersson

Utredare